

Izhaja vsak četrtel ob 11. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovani pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1.50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za drugo dežele izven Avstrije 6 K.

Rokopise sprejema „Narodna Tiskarna“ v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Naročnino in naznanila sprejema uravniščno, Gorica, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Solski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnemu vrtu in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računajo po petih vrstah, in sicer: če se tiska enkrat 14 vin, dvakrat 12 vin, trikrat 10 vin. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Srečno novo leto!

„Primorski List“, ki stopi v prihodnjem letu že v 14. leto svoje dobe, kliče vsem naročnikom in cenjenim somišljenikom srečno in veselo novo leto!

Ko se poslavljamo od starega leta in nastopamo novo leto ne vedoč, kaj nas čaka v njem, prihajajo nam v spomin besede sv. Pavla, ki jih je govoril v Miletu odhajajoč v Jeruzalem: „Jaz grem, ne vedoč, kaj se mi bo v njem dogodilo; razen da mi sv. Duh pričuje in pravi, da me vezi in britkosti čakajo. Ali nič se tega ne bojim, tudi svojega življenja ne cenim dražjega, kakor sebe, da le dokončam svoj tek in službo besede, ki sem je prejel od Gospoda Jezusa, da pričujem evangelij milosti Božje.“

V tem smislu gremo tudi mi čvrsto na delo v novem letu 1906. Vemo, da bo tudi novo leto polno raznovrstnih izkušenj, polno prevar, skrbi in bojov, da bo treba mnogo poguma in požrtovalnosti, toda vsega tega se ne bojimo! Vse naj se godi za čast Božjo in za blagor milega slovenskega naroda! To je naše načelo in naš trden sklep!

„Primorski List“ bo izhajal v novem letu kakor do zdaj vsaki četrtak. — Cena listu bode neizpremenjena in sicer:

za celo leto 4 K,

„ pol „ 2 „

za manj premožne za celo leto 3 K,
za pol leta 1.50 K.

Dejanje ap. 20.

LISTEK.

Rusce za glavo!

Spisal prof. K. Skotti.
(Dalje.)

Ko je videl Barnaba, kako je začel tiček peti, hotel je nadaljevati šalo. „Kaj pa pravijo vaši ljudje o milanskem knezu?“

„Prosím pridržite konja, da se prej pokrižam. Če je vaš volk, — ki trga, je milanski — volk, ki mesari. Ali nista oba iz istega gnezda? Sicer pa čemu vprašas, po govoricu te sodim, da si Milanec, in torej moraš vedeti to bolje od mene?“

„Zadel si, Milanec sem. Ali saj je naš knez vendar strogo pravičen in da obesiti vse tatove. Za to imamo dobre ceste, proste vse sodrge.“

„Počasí, počasí“, prekine, ga kmet. „Če se ne da obesiti tudi on, pa nočem reči, da je za polovico boljši, nego vsak ropar. Ne Barnaba, pisati bi se moral Baraba! Čujem, da ima mnogo tisoč lovskih psov in da daje vsakemu kmetu enega v rejo in oskrbovanje. Dvakrat na leto pa pošlje tje svoje oskrbnike, da jih ogledajo. Če vidijo, da so sloki (medli), pa jih globijo, češ, da so slabo krmljeni; če so tolsti, pa isto tako, češ,

Cenjenim somišljenikom priporočamo, naj naš list širijo med ljudstvo. Upamo, da nam ostanejo zvesti vsi stari naročniki ter nam pridobe še mnogo drugih. Obračamo se v prvi vrsti do č. duhovščine, da stori v tem oziru potrebne korake, da se list razširi med ljudstvom, ki nam je izročeno v izgojo.

Pojdimo vsi čvrsto na delo, ker sovražnik ne spi! Visoko dvigajmo zastavo, na kateri so zapisane besede: Vse za vero, dom, cesarja!

Zadnji pastirski list tržaškega škofa.

Tržaški škof monsr. dr. Nagl izdal je svojim vernikom te dni pastirski list, ki se tako-le glasi:

Dragi verniki!

Pozdrav in blagoslov v Gospodu!

„Čast Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem svete volje.“

To je božični pozdrav, s katerim so nebeški angelji pozdravili svet, ko se je rodil Izveličar sveta. S temi besedami Vas pozdravljam tudi jaz danes na sveti predvečer božičnega praznika.

Prinašam Vam pa, preljubi verniki Trsta in okolice, letos ta božični pozdrav še posebej radi tega, da Vam povem, kako hudo me je zbudilo v srce to, kar se je zgodilo v zadnjih tednih.

Vsi dobro veste, da med tem ko so se imele urediti (nekateri) pobožne vaje za šolsko mladino, in se je nekoliko učiteljstva predrznilo, sklicati shode in se jih vdeležiti, so se najsvetejša opravila kakor sv. maša zaničevala in da se je izrazila želja, naj bodo javne šole brez vsakega verskega značaja. Topomeni, naj se uredi popolnoma brezverske šole.

Žalibog je k temu iz sovraštva do sv. vere pritrtilo tudi nekaj zaslepljenih someščanov.

da se tako polenijo. V vsakem slučaju so ubogi podložniki, ki se morejo odkupovati, njim v igračo. Večkrat jih tudi tepo. Je že prav, da padajo udarci; pa žal, da ne na one, ki to zaslužijo?

Knez je pokal smeha. Kmet pa se je vedno bolj ogreval in rekel: „Ali je to smeha vredno? vi bogati ste neusmiljeni do siromastva, nobena reč Vas ne gane. Nikdar se ne naveličate, nas hudo mučiti; in če smo vam kaj dolžni, pa nam prodaste vse, celo do ženskih kril. Če nam pa vi kaj dolgujete, tedaj pa jedva kaplja od vas, pa naj bi vas še toliko menali in maškali. Le to je dobro, da ta knežja brata — vaš in naš nemata nobenih oziror, in sta vsaj v toliko pravična, da ropata vsem, nbogim in bogatim.“

Kmet je bil dovršil ta del svojega pohvalnega govora; ali poti je bilo še precej, za to vpraša Barnaba dalje: „Kako se pa vede oni Milanec do ženstva?“

„Tristo beričev, to me še vprašate? Da se kar zemlja ne podere! Vse pošteno ženstvo zapušča deželo. Sicer vprašajte svojo ženo, ali sestre ali hčere — če jih imate, in so le količkaj čedne. Te vam povedo dovolj, da si boste utesa mašili.“

Z besedami se ne da povedati, kako moje nadpastirsko srce krvavi, ko premišlujem te dogodke.

Ker pa dobro vem, da moja ljubljena duhovščina isto čuti z menoj, in ker znam, kako je tudi Vas zaskrbelo in užalostilo, da se je nekaj učiteljstva tako daleč moglo spozabiti in napasti sv. vero mesta, ki stoji pod varstvom sv. Justa, ne morem drugače kakor da javno izrazim to naše ogorčenje.

Obžalujem v imenu katoliškega veroizpovedanja, da smem reči v imenu vsakega vernega, krščanskega zasebnika, da se je poskušilo pod pretezo svobode vesti, žaliti krščansko prepričanje in uničiti najsvetejšo da edino stvar, ki človeka tudi v največji nesreči vzdržuje, to je versko prepričanje, in ničiti ga tudi v zakladu družine, v otrocih samih.

Ta napad nevernih učiteljev na versko prepričanje zahteva kriče zadoščenja v mestu sv. Justa, našega zaščitnika, ki je kot mlad junak rajši svoje življenje žrtvoval, kakor da bi bil zatajil svoje versko prepričanje.

Ker pa zahteva ne le božja in cerkvena temveč tudi posvetna postava, ne le da se v šolah dve uri na teden podučuje krščanski nauk, ampak da se mladina sploh vzgaja v nравоverskem duhu, zahtevamo tudi mi, da se mladina izroča le takim učiteljem, ki zagotavljajo tako vzgojo, in to zahtevamo s tem večjo opravičenost o, čim večja je dolžnost pošiljati otroke v šolo k takim učiteljem.

Verni državljani, ki hočejo biti značajni poštenjaki, morajo to javno zahtevati pri vsaki priložnosti in posebno pa pri volitvah. To morajo upoštevati tudi oblasti, zaščitnice postav, pri izpitih in nameščenjih učiteljev. Tu se ne gre le za postavo, temveč tudi za red in hišni mir v družinah.

Suženstvo vesti bi bilo, ko bi se moralo izročati vernega otroka učiteljem ki bi imeli namen, odtajiti ga sv. veri.

Knez se je kar za telo držal, da ne poči. Preprostega moža pa je ta smeh srdil; in jel je navajati pridige svojega župnika, češ, da s tem smehom pojde tudi on satanu v žrelo.

In drobil mu jih je pod nos ter mu povedal še mnogo mnogo reči, kar je spravljalo Barnaba v smeh. Hodila sta tako več milij daleč. Mahoma opazi kmet, da sta pod gradom Marijano; kajti prihajalo je mnogo ljudi s plamenicami. „Kaj pa je to?“ vpraša kmet.

„To so najbrže grajske sluge, napravili hočejo veliko razsvetljavo svojemu gospodu, ki prihaja včasih pozno domov, da je vedno veselje. Da, tako lepo vsprejmejo gospoda.“

„Seveda — na videž! V resnici pa bi jim bilo morda največje veselje, da bi se graščak utonil in bi ga pobrali zadušene v jarku. Le hlinijo se zdaj tako in se pretvarjajo.“

„No,“ misli je knez — „ta je pa večji modrijan in znalec človeški, nego se mu vidi. Knezi pač ne izvemo nikdar, kdo nam zares dobro hoče in ne ločimo, kdo služi nam, ali samo svojemu koristoljubju.“

Ko so se približale baklje, tedaj izpodbode konja in ga podi skozi dvorjane. Ti so bili izpoznali gospoda ter dvi-

Kdor pa nima svete vere, ta ne pozna sploh nikake resne dolžnosti, ne ve za ljubezen do bližnjega in ne spoštuje nobene oblasti. Potem izgine tudi ljubezen do domovine, do naše mile Avstrije in slavne cesarske rodovine in izgine tudi v mestu mir.

Pomagajmo svojemu mestnemu zastopu z ogorčenjem in možatim nastopom pri volitvah, da zadene pravo pot v prid mesta.

Pomagajmo z javnim in dejanskim naglašanjem svojega verskega prepričanja tudi vladi, da dobi čvrsta tla v teh nemirnih časih.

Vi pa katoliški verniki Trsta in okolice, vsi brez razlike, ki meni v tolažbo izpolnujete cerkveno zapoved ob nedeljah in praznikih, bodite za naprej še bolj goreči in darujte v teh božičnih dneh svoja sv. obhajila na čast božjemu Odrešeniku, kateri je nam ljudem in v naše zveličanje oznanil verske resnice; posebno vi očetje in matere krščanskih družin darujte svoje molitve in sv. obhajila božjemu Prijatelju otrok, ki je dejal: „Pustite male priti k meni in ne branite jim.“

Uporabite tisk, da izrazite svoje mnenje in če smatrate umestnim, potrdite tudi s svojimi podpisi obrambne pozive proti napadu na svoje versko prepričanje.

Naj javnost izve, da se ne bomo kar zadovoljili s takim človekom, kateri je ob začetku svoje službe prisegel v imenu Boga Vsemogočnega in prisegel zvestobo v službi, da bi sedaj zlorabljal to službo zaničevaje božje ime ter s tem množil tiste nesrečne množice, ki so s sv. vero popolnoma izgubile tudi strah božji in ljubezen do bližnjega.

Ne odlašajte, kolikor Vas je katoličanov, odločno zavrniti to žaljivo sramoto, katera se nam je prizadela.

Združite se z že obstoječimi katoliškimi in domoljubnimi društvi v

gali baklje in se odkrili priklanjali ter klicali: „Dobro došli, naš gospod!“

Ko kmet to začuje, okameni strahu! Prime se za glavo: „Se jo imaš“ — je, menil „ali dolgo je ne bo pa vratu. Popusti kneza ter se zgane, da bi zdrknil v konja. Ali knez je bil urnejši. Hitro zgrabi njegove roke ter jih drži pod pazduho med svojimi rokami, in kmet ni mogel pobegniti.

Dvorjani so stopili za gospodom in so kar strmeli, kako pride ta kmetiški hlapec zad za gospoda na konja, ali nihče se ni upal kaj reči. Ko pridejo v grad, veli knez, naj ga dvignijo s konja. Kmet je vpil: Usmiljenje!

Gospod mu reče osorno: naj miruje. Ubožec se je bal zdaj še javkati in je kar le mijavkal kot maček, ki so ga vjeli v precep. Tedaj ga prime knez in ga pelje v dvorano.

Na kaminu je gorel velik ogenj. „Nu, tje idi“ reče kmetu. Ta uboga. Veli mu prinesiti stolico in sesti na damask. Šklepetal je se zobmi.

Gospod reče: „Barnaba ti je obljubil ogenj, tu ga imaš.“

Ali vstrašeni možič bi bil rajši, da bi ne bilo gorelo.

(Dalje pride.)

Zvezo za obrambo verskega in domoljubnega prepričanja.

Združite se vsi, posebno pa Vi verni katoliško misleči delavci da bodete, ko Vas bo klicala sveta in vestna dolžnost, da se udeležite splosne volitve, glasovali v korist obče blaginje popolnoma postli iz lastnega prepričanja in ne pod pritiskom okrutnežev iz strahu ali iz ozira do ljudi. Pošljite na kraj, kjer se vrše posvetovanja in sklepi za vaše dobro ali za vaše gorje, le proste in verne može.

S tem bodete tolažili tudi srce našemu skrbnemu, očetovskemu vladarju, našemu cesarju Francu Jožefu, kateri je nekaj, kakor se je izrazil blagopokojni imeniten škof linski Frančišek Jožef Rudiger, rekel, „da bode vedno branil cerkev, da se pa ne sme pozabiti njegovih dolžnosti, katere ima on kot ustavni vladar.“ Pošljajmo tedaj v zbornice tudi tako misleče poslance.

Ker pa je sv. stolica ravno v tem mesecu odobrila preiskavo, da se ta velik in častljiv služabnik božji škof Frančišek Jožef prišteje med zveličane, naj on prosi za nas in za vse avstrijsko katoliško ljudstvo, da bi se vsi v javnem in v zasebnem življenju vedno zavedali svojih dolžnosti. Potem se bode vsem uresničil božični pozdrav:

„Čast Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem svete volje.“

Blagoslovi Vas troedini Bog † Oče † Sin in † Sv. Duh. Amen.

V Trstu, dne 18. decembra 1905.

Frančišek Ksaverij, škof.

Varujte se krivih prerokov.

Že za časa apostoljnov vzdignili so se bili nekateri taki krivi preroki, pred katerimi je svaril Jezus Kristus svoje učence. (Mat. I, 15.) Takih in enakih prerokov je imela v teku svojega obstoja katoliška cerkev vedno kot nasprotnike. Ni nam treba tega naštevati. Eden največjih nasprotnikov bil je v pretečenih stoletjih gotovo Luter, ki je zavrgel mnogo naukov Kristusovih, odklonil pokorščino namestniku sv. Petra, rimskemu papežu, od sebe bacnil svete zakramente, katere je Jezus Kristus ustanovil. Zavrgel je tudi ustno izročilo, a sv. pismo po svoje zavijal ne glede na nezmotljivo razlagalko tega božjega pisanja. Odprl je seveda vsled tega široko cesto grešnim strastem, vzemši človeku one važne nauke in sredstva, katere zamorejo vsled izvirnega greha pokvarjeno naravo na ozki poti proti nebesom ohraniti. Učil je sam, da se sme grešiti, kolikor kdo hoče. Če ima le vero, mu bo Bog že odpustil: Fortiter pecc, et fortitius crede. Ali je neki Kristus tako učil? Žalibog nas zgodovina uči, da se je ta krivovera precej razširila, ker je človek nagljen prej se onega poprijeti, kar njegovim strastem prija, kakor tega, kar mu nalaga nekoliko zatajevanje. Toda kdor krža ne ljubi, ni Kristusov nasledovalec. Tak je po besedah sv. Pavla sovražnik križa. Njegov delež bo večno pogubljenje.

V te ljube slovenske pokrajine se je hotela istotako pritožiti luteranska krivovera ter razdajati lep vrt svete katoliške cerkve, a je bila vendar preprečena. Žalibog, da so vsled enakopravnosti vseh konfesij se tu in tam v poznejšem času vendarle uselili protestantje po mestih, odkoder se dandanes izlivajo na tihem svoje krivoverske nazore in nauke. In to storijo s tisto prikritostjo in zvitostjo, s katero je zavrnjeni angelj prve stariše zapeljal. Tudi v Gorici jih je neka peščica. Katoličani so z njimi preprijazni in skoraj indiferentni ter popustljivi. Grejo jim celo za denar na roke. In denarja tem odpadnikom ne manjka, ker jih z njim zalaga ona tako blažena — Prusija. Dobijo se v Gorici osebe, ki so sicer katoličani — vsaj po imenu, — koji raji pustijo službo pri katoličanib, da zamorejo v pomoč priti protestantom in to v stvarih, katere izvrševati bi jim ne bilo po vesti dovoljeno. „Tali nec ave dicatis.“

Še drugo žalostno prikazen vidimo dandanes. Začel je v Ljubljani izhajati protestantski list: „Blagovestnik“, v slovenskem jeziku, zares krivi prerok v ovčjem oblačilu. Njegov namen je počasi spraviti med verno katoliško ljudstvo strup protestantske krive vere. Oblika imena lepo. Kdcr ni posebno pazljiv in kdor ne ve dobro razločevati, bi se dal lahko vjeti, ker govori o Kristusu, raz-

laga evangolije, povdarja vero. Molči pa o dobrih dobrih delih, o svetih zakramentih in njihovi potrebi, o vidnem poglavarju Kristusovem in svete cerkve itd. Kakor se sliši, pošiljajo ta list brezplačno na Goriško in ga trosijo tuintam. Katoliški Slovenci na Goriškem, pozor!! Ne sprejemljite tega lista, saj je kriv prerok. Odklonite ga takoj in pošljite ga nazaj. Dobro bi tudi bilo, da bi preč. dahovščina tudi z leco opozorila svoje vernike na tega krivega preroka. — — —

Žeteli bi tudi bilo, da bi visoka vlada razpustila zavod protestantnje La Tour v Russizu v Furlaniji, v katerega se tudi katoliške deklice sprejemajo — tudi slovenskih starišev. Razpuščen, pravim, bi moral biti, ker se njegovo vodstvo ne ozira na pogoje, pod katerimi je bil od slavne vlade dopuščen. Ali bi se pa naj ravno tamkaj nasproti drugi katoliški zavod ustanovil. Morda se bodo tega zadnjega častite sestre Uršulinke poprijale, ker imajo tamkaj že svoja posestva. — Več interpelacij je že bilo zoper imenovani protestantski zavod visoki vladi predloženih. Opozorilo se jo je na prestopke, ki se v njem godijo. A zakaj molči katoliški cerkvi v kvar? Kaj ni Avstrija več katoliška? Res morda ne, ker hočejo njen upliv povsod omejiti. Postavljajo nadziralce celo v šolo pri krščanskem nauku, da bo kot orodje v državnih rokah opazoval, — je-li g. „nunc“ prav učijo ali ne. Morda pride mo še do tega, da postavi visoka vlada, kako imenitno slugo celo v cerkev, da bo čuval, ako se gospod pridigar ne bo zmotil. Daleč smo v Avstriji. —

Torej še enkrat, drago katoliško ljudstvo na Goriškem, varuj se „krivih prerokov“. — o.

Mladina in tobak.

Čital v izredni učiteljski konferenci dne 17. dec. 1905. pri Sv. Luciji ob Soči F. S.

Kjer stari delajo, mladi pa tobak kadijo, tam pogosto boben ropče. A. M. Slo mšek.

Znanstveni dokazi in naša vsakdanja skušnja nam pričajo o neizmerni škodljivosti alkohola, ki je prvi in naj- večji sovražnik človeške družbe. Drugi sovražnik, ki enako preti človeškemu rodu s svojim uničujočim vplivom, je nikotin ali raba tobaka. Tudi tega se oprijemlje današnji svet vedno bolj, da celo nedorasta mladina, ki ne zna niti od daleč presoditi pogubonosnega vpliva nikotina na mladi, nerazviti organizem. Kar velja o alkoholu, ki uničuje duševne in telesne moči posameznika kakor tudi celih narodov, isto velja o nikotizmu. Nikotin ne škoduje samo telesu, ampak vzbuja tudi razne strasti, ki človeka večkrat zvedejo na pogubna pota. Poleg tega prazni tobak mošnjček, ki se navadno le s trudom in muko napolnuje, manjša narodno premoženje, ker od denarja, ki ga izdamo za tobak, se niti vinar ne vstavi med Slovenci. Tobak ni toraj samo črv, ki izpodjeda telesno zdravje in uničuje človeka naravno, ampak ga spravlja polagoma tudi na beraško palico.

Tobak je služil nekaj popolnoma drugačni svrhi nego sedaj. V Ameriki, kjer je ta rastlina doma, je namreč mnogo jako nadležni mušič, ki človeka pikajo v obraz, kar pač ni prav prijetno. Da bi se tega mrčesa iznebili, zvijali so Indijanci tobačne liste, prižigali jih in puhali dim okoli sebe, da so tako odganjali od sebe ta nadležni mrček. V Evropi pa se je rabil tobak izprva izključno le v zdravilstvu. Še le pozneje so Evropejci povzeli grdo navado kajenja od ameriških divjakov. Toda stroge prepovedi od državne kot cerkvene oblasti so branile, da bi se ta kuga brzim korakom širila. Ruskim kadilcem se je zažugalo, da zgubijo nos, ako jih zalotijo pri kajenju. V Carigradu so bičali Turka, ako so ga videli s pipo po ulici hoditi. Tudi cerkev je povsod svarila in poučevala zaslepljeno ljudstvo. Papež Urban VIII. je leta 1624. izobčil iz sv. cerkve vse kadilce in nosljače. Angleški kralj Jakob I. je spisal sam knjižico, v kateri med drugim piše: „Kajenje je navada, ostudna za oko, grozna za nos, škodljiv za želodec, nevarna za možgane in pljuča; črni smradljivi dim je na las podoben davečemu soparu, ki se dviga iz peklenškega brezdnja“. Ali vse svarjenje je bilo zaman. Zlo se je hitro širilo. Kadilci so ostali zvesti kajenju in pridobili še novih pristašev. Sedaj ima vže vsaka

najbolj zakotna vas svojo prodajo tobaka. Še za sol ni denarja, pipa pa mora biti vedno v ustih, ali „za sol ni, za tobak pa mora biti“, tako rentadžijo žene nad svojimi možmi! Je po pravici! Gospodinja škrtari, kjer le more, da je le vse potrebno pri hiši; trga si grizlje od svojih ust, samo da ima družina kaj prigrizniti, mož pa ne zmenè se za hišne potrebe, kadil kak r Turek in zapravlja denar brez potrebe.

Zakaj pa se vedno uči in svari: preč s tobakom! V tobaku je jako hud strup, ki ga imenujemo nikotin. To je prozorna, čista, olju podobna tekočina, ki neprijetno diši in močno zavdaja. Le mali del jedne kaplje tega strupa že zadostja, da umoriš domačega zajca, in jedna kapljica vzame psu življenje. Da, celó tobačni pepel je tako škodljiv, da te omami in omrtviči, ako ga le v mali količini spiješ v kozarcu vina. A kako pogubna je ona tako zvana „žindra“ iz pip, si lahko vsakdo misli. Ako je temu tako, potem ni nobeno čudo, da škoduje kajenje celó možkim. Neizmerna raba tobaka pa je vzrok, da človek oslepi, da si pokvari živce in celó znori. Tak mogočen vpliv ima kajenje vže na razviti, možki organizem, kakšen vpliv pa naj ima kajenje na mladino!

Kajenje je naravnost pogubno za mladino. Vsi oni škodljivci in človeško življenje uničujoči nasledki, ki jih vidimo pri odraslih, se še v večji meri opažajo na mladini. Tu se prav očitno pokaže strup tobaka, ki ga mladina tako rada vsisava. Tej bi se moralo zabraniti kajenje na vsak način. To je dolžnost starišev, šole in cerkve ter sploh vseh, katerim je mladina izročena v skrb. Žalostno, da se mladina udaja v naših dneh kar najhitreje tej strasti. In nasledki so to, da srečavamo povsod mladeniče, ki so po zunanosti vže pravi starci. O mladeniški žilavosti, rudečih licih ni duha ne sluha. In to ni pripisovati pomanjkanju, ampak prezgodnjemu vživanju alkohola in rabi tobaka; ta dva sta vtisnila mladeničem neizbrisno znamenje slabosti in starikavosti na čelo.

Tobačni dim deluje zlasti na srce in more njegovo delovanje celó vstaviti; dihanje postaja počasno in težavno, mišice pa utrujene in onemogle. Tobak zastruplja počasi ali gotovo človeško kri, ustne zlejde izločajo obilnejše sline, želodec slabi in prsa suši, draži pljuča in oči ter več ali manj krajša življenje. Vsestransko opravičen je amerikanski pregovor, da so smodke žrebilji za rakev. In to niso morda kake ženske čenčarije, ampak je vse znanstveno dokazano. Kratkovidni stariši pa zagovarjajo celó rabo tobaka, češ: mojemu sinu koristi proti glistam, ali zato, da se mu oči čistijo. Nespametne abotnosti! Sin vam je, dragi stariši, zato bolan, ker kadil. Oni tobačni strup je odvzel vašemu sinu tek do jela, ker, kdor mnogo kadil, navadno malo je. Prazen želodec pa se kmalu pokvari in poslane v kratkem ognjišče raznih boleznih. In od tod tudi glišk. Tudi oči so mu oslabela le radi kajenja. Tobačni strup, nikotin, zastruplja počasi vse živce človeškega telesa. Zastrupljenje pa se oprime najprej očesnih živcev, ki so najbolj občutljivi in jim tako počasi vzame vso moč, da niso sposobni za nobeno delovanje in človek polagoma oslepi.

To so dejstva, ki so jih priznali sami zdravniki in učenjaki, ki se borijo z preiskovanjem škodljivih tvarin v tobaku. Trdijo celo, da boleha na jetrih vsak peti človek, najsihodi kadilec, nosljač ali žvekač in mora tudi vsled tega leči v prezgodnji grob. (Dalje pride.)

Politični pregled.

Potrjen zakon. — Nj. Vel. cesar je potrdil te dni zakonski načrt, katerega sta vsprejeli obe zbornici glede začasne ureditve trgovinskih odnošajev med Avstrijo in Italijo. Začasno trgovinsko razmerje med Avstrijo in Italijo bo trajalo do 28. svečana prihodnjega leta, potem pa stopi v veljavo nova trgovinska pogodba med imenovanimi državama.

Za zanemarjeno Dalmacijo. — Minister za notranje stvari Bylandt Rheid in ministerski predsednik Gautsch sta zaslislala dalmatinske poslance Perca, Bianchinija, dr. Zaffrona, Vukoviča in dr. Ferija. Dalmatinske zastopnike je vodil predsednik dalmatinskega deželnega zbora Ivčević. Razgovarjali so se o železniški zvezi Dalmacije z ostalo državo in o dalmatinski ladjeplovbi kakor tudi

o jezikovnih zadevah pri dalmatinskih oblastih. Oba ministra sta obljubila, da hočeta upoštevati dalmatinske želje.

Najnovije o ogerskej krizi. — Ob božičnih praznikih je vladal na Ogorskem politični mir. Resna pogajanja se bodo pričela še-le po praznikih. Nekateri listi pišejo, da je politični mir bližje, nego se misli in da je že skoro gotovo, da se koaliciji poveri sestava kabineta.

Priloge francoskih katoličanov za volitve. — „Action libérale populaire“ je zborovala te dni v Parizu, da zavzame stališče pri prihodnjem volilnem boju. Pri banketu, ki je sledil zborovanju, je bilo 1500 oseb, senatorji, poslanci in pariški občinski svetniki. Govorili so le o boju proti jakobincem. Glavna govornika sta bila predsednik Jaques Piou, senator de Montfort in poslanec de Mun. Piou je napadel osobito tudi ministerskega predsednika Rouviera in predsednika Loubeta. Rouvier je brezobzirno izvršil, kar sta pričela Waldeck Rousseau in Combes. Spravil je cerkev v spono, razdeljeval ovadnuške novice in branil ovadnuha, zalajil zvezo s socialisti, a vladal z njihvo pomočjo. Vse Loubetovo delovanje je označil z besedami: Izganjanje, rop in zasledovanje. Samovolja in nasilstvo bosta zopet pričeli vladati na Francoskem, a le, če to še paste pošteni ljudje. V nadaljnjem svojem govoru je pozivljaval vse prave liberalce, prave domoljube in kristjane, naj izpolnijo svojo dolžnost, da rešijo Francosko jakobinskega jarma. Grof de Mun je pa rekel kratko: „Gospod Piou je rekel: Napovedana je vojska in zato naj bo. Kot star vojak pristavim edino besedo: Tukaj!“

Protikrščanski izgred v Aleksandriji. — Odkar se je začela demonstracija brodivja proti Turčiji, je zavladala med delom egipčanskega prebivalstva velika ogorčenost, ki si je 10. t. m. dala v Aleksandriji duška. — V prepiru z 2 Grkoma je bil neki domačin slučajno ranjen iz revolverja, ki je bil namenjen enemu Grku. Vsled tega so domačini napadli kristjane. V četrh ure se je na glavnem trgu zbralo več tisoč domačinov, ki so vznemirjali kristjane in obenem plenili po kavarnah in trgovinah, katerih lastniki so kristjani. Javija se, da sta 2 kristjana ubita, a okrog 50 ranjenih. — V Kairi je mir. Iz province pa dohajajo vesti, da je položaj tamošnjih Evropejcev poguben.

Atentat na kardinala. — Ko je šel v nedeljo po noči kardinal Casanas iz cerkve v Barceloni, kjer je opravil daritev sv. maše polnočnice, ga je napadel 49-letni anarhist, ktalec José Salass Comas z nožem. Ker je pa policija anarhista nadzorovala že več dni poprej, posrečilo se ji je, da ga je prijela, predno je izvršil zločin. Ko so ga preiskali, so našli pri njem jeden revolver in pr jedno steklenico strupa.

Dogodki na Ruskem. — Revolucijsko gibanje na Ruskem dospelo je dne 22. in 23. t. m. do svojega vrhunca. Ta dan bili so se med revolucionarci in med vojaštvom v Moskvi jako srditi in krvavi boji. Angleška in Nemška poročila zatrjujejo, da je prišlo v teh bojih ob življenje več tisoč oseb. No, tudi to število mrtvih oseb se bo čez nekaj dni najbrže jako reduciralo, ali da bi ne bili boji med revolucionarci in vojaki jako ljuti, tega si ne upa nikdo zanikati.

„Novoje Vremja“ poroča o dogodkih, ki so se godili v Moskvi dne 22. in 23. t. m. sledeče: Namon revolucionarcev je bil, zasesti dne 23. t. m. postajo Nikolajev ter na tak način onemogočiti zvezo s Petrogradom. Potem so nameravali zasesti mestno palačo, se polastiti državne banke in potem proglasiti začasno vlado. Hišo Fiedler, v kateri se je zbralo dne 22. t. m. 500 revolucionarcev, so obkolili ponč vojniki. Vojaki so pozvali revolucionarce, naj se udajo in so jim določili jedno uro časa v ta namen. Predao pa je določen čas pretekel, ko so se imeli udati revolucionarci, so ti, mesto da bi se udali, začeli na vojake streljati. Iz omenjene hiše vrženi sta bili med vojake tudi dve bombi. Pri ti priliki je bil ubit jeden poročnik, jeden stotnik pa močno ranjen. Potem pa so začeli streljati proti hiši s topovi, in sicer nabasani z granatami, ki so dobro pogodile ter napravile na poslopja veliko odprtino. Jeden del revolucionarcev je vsled tega koj pobegnil, dočim so ostali razobesili belo zastavo v znamenje, da se hočejo udati. Ali ko so prišli vojaki v hišo, za-

čeli so revolucionarji zopet streljati, naker so vojaki zopet streljali s topovi proti hiši. Okolo 3. ure zjutraj pa so se morali revolucionarji popolnoma udati. V hiši so našli vojaki 8 mrtvih, vse polno pušk in revolverjev in 13 bomb. Med aretiranimi je tudi 120 glavnih voditeljev revolucionarskega gibanja. Tačas ko so vojaki oblegali hišo Fiedler, je hotela množica ljudstva zasesti postajo Nikolajev, a vojaštvo jo je kmalu razgnalo. Koliko je bilo vseh oseb ranjenih, ni še natančno znano.

Ta odločen nastop vojaštva proti revolucionarjem jih je prepričal, da vlada se noče več šaliti in je najbrže zadnji nastop take vrste, in se je torej nadejati, da pride zapeljano ljudstvo kmalu zopet k pameti, posebno ko se prepriča, da je carju resno na tem, da dobi ljudstvo iste pravice, katere mu je car v svojih manifestih zagotovil. In da je carju resno na tem, da izpolni dane obljube, dokazuje dejstvo, da se bodo vršile že meseca januarja državno-zborske volitve na Ruske, da se državni zbor snide že meseca februarja prihodnjega leta.

Macedonija. — V schoto se je vršila v Solunu pod predsedstvom generalnega nadzornika Hilmi paše prva seja finančne komisije, na kateri so se člani komisije posvetovali o načrtu proračuna.

Dopisi.

Iz Št. Ferjana. — Dne 26. nov., ko so šli ljudje zjutraj ravno k službi božji, prihajal je k visokodnemu gosp. pl. Fabrisu mladi gospodin — — — koncipijent na c. kr. okr. glavarstvu gorickem.

Ker pa je obitelj pl. Fabrisa odšla k službi božji, pustila je doma le malega hlapčiča, koji je od svojih gospodarjev dobil ukaz, kakor je pravil, da ni treba nikomur odpreti vrata. Ko pa je prihajal tja zgorej omenjeni gospodin, zahteval je od hlapčiča, — še skoraj otroka, da naj mu nemudoma otvori vrata. Fante mr v svoji priprostosti odkritosrčno odgovori, da tega ne sme storiti. Fantiču gotovo ni padlo v glavo, da je prišel ta gospod morda k gospodarjem na obisk, ker ga tudi ni poznal. Nobeđen pameten človek bi ne smel fantiču zameriti, ampak vsak bi ga moral celo pohvaliti, da se drži tako zvesto in natanko ukaza svojih gospodarjev. A čujte in strmite! Zgoraj omenjeni kavalir, ki je akademsko izobražen c. kr. politični uradnik v Gorici, je omenjenega fantiča, ko mu je slučajno neki mimo gredoči starjši, torej tudi razumnejši mladenič, vrata odprl, raz konja skočivši, jel nabivati po hrbtu, kakor razjarjen Don Kihot v boju z mlini po mlinskih kolesih.

Pač čudna omika in olika akademično izobraženega plemeniša in c. kr. političnega uradnika.

Misli li čudno omikani in olikani kavalir, da so slovenski, siromašni otroci, ki morajo uže v nežni mladosti si služiti skorjo kruha, če hočejo živeti, res le nekaka uboga turška raja, kojoj sme poljubno vsak nadati aristokrat s pasjim oziroma konjskim bičem nabivati?!

Ako je te misli, javi se mu tem potom javno, da se jako moti. Obenem se mu tudi javno naznanja, da, ako prijaša še kedaj v Št. Ferjan, naj se obnaša nekoliko bolj olikano, ker drugače bi se mu znalo kaj prav neljubega pripetiti. Njegove predstojnike pa se tam potom prosí, da ga podučé, kako se na ravnanje z ljudmi, zlasti pa z mladoletnimi otroci.

Za danes na zadostuje: prihodnjíč, ako bo treba, uberemo drugo pot. Človekoljub.

Iz Vrtojbe. — V nedeljo dne 31. decembra na Silvestrovo priredi tuk. tamburaški zbor Čitalnice svojo prvo veselico v korist tamburaških potrebščin, v dvorani g. J. Maraža pred cerkvijo. Na vsopredu je nagovor, tamburanje, dve deklamaciji, šaljiv prizor „Pred sodnikom“ in burka v dveh dejanjih „Kmet Herod“. Vstopnina znaša 30 vin. Sedeži I. vrste 30 vin., drugi sedeži 20 vin. Začetek ob 3. in pol uri popoldne. K obilni udeležbi uljudno vabijo

čitalnični tamburaši.

Iz Doberdoba. — Že od 17. novembra je tukaj ljudska šola zaprta. Osepnice namreč zdaj ljudi močno napadajo. Ni je skoro hiše, v kateri bi ne bilo kakega bolnika. V nekaterih hišah pa jih še celo po 4 in 5 leži. Dokler so bili otroci le bolni, se nismo za to bo-

lezen dosti zmenili — a ko so začeli otroci cepati in umirati nenadoma, tudi odrasle dekleta od 12—15 let stare in ko so tudi odrasli moški oblebali, smo se pa že ustrašili in zbegali.

Na božični praznik smo 4 pokopali in sicer 2 deklici v 13. letu starosti in 2 otroka od 2 let in na praznik sv. Štefana je že zopet pri sv. jutru cerkvenik dvema odzvonil, ki sta po noči umrla. In zdi se, da še ne bo konec, ker sliši se, da so še nekateri otroci na zadnjem koncu življenja in nad 60 bolnih!

Vrhu tega pa je tudi pretečeni teden en posestnik A. L. — priden gospodar, ko je seno z voza na drug voz razkladal tako nesrečno z voza padel — da je takoj mrtev obležal. Nesreča nikoli ne počiva. In ker jih je v zadnjih 8 dneh tukaj 10 umrlo, smo imeli zaradi bolezni in smrti po mnogih hišah žalostne božične praznike. Tolaži nas edino le to, da so bili otroci še nedolžni in da jih je Bog k sebi vzel, da jih hudobni svet ne izpridi.

Kužnih bolezní in nagle neprevide dne smrti — reši nas o Gospod!

Iz Vojsčice, 23. dec. — Tretjo adventno nedeljo imeli sm ovnaši občini blagorod. gospoda Antona Štrekelj-na, potovalnega učitelja kmetijstva iz Gorice. Imel je pouk o kmetijstvu, osobito o gnojnišču in o gnojnici, ki je za kmetijstvo največje važnosti. O gnojnišču žalibog, čez vse pre malo pštetem! Kar je sok, zabela vsega, se najbolj zanemarja. Vrlo dobro podučil je kmete, kako naj si odpeljujejo gnojnice v jarke in isto rabijo za polja, zlasti za senožeti. Priporočal je dalje umetno gnojilo: kalijevo sol, soliter, kakor tudi Tomaževo žlindro. Opozoril je slušatelje paziti na hleve, da ne bo živina trpela mraza, oziroma, da bo imela primeren zrak; omenil je tudi prepotrebno snago v hlevu in red.

Pouk sledil je koncem tudi o sadjereji, ki je na spodnjem Krasu še močno zanemarjena in zaostala. Prav temeljito razpravjal je pouk o shrambi cepičev v zabojih o pozimskem času.

Odgovarjal je slednjíc na razna vprašanja, bodisi glede novih nasadov trt, vinogradov, plant, latnikov in raznih plemen amerikank. Ljudstva se je bilo zbralo vse polno, ki je gospoda govornika pažljivo poslušalo in sledilo njegovemu praktičnemu govoru.

K sklepu podal se je še osebno k nekaterim posestnikom, ki namerajejo napraviti si hleve, oziroma gnojnišča po nakazanem vodilu.

Srčna mu hvala! Pričakujemo ga še.

Vojsčica, 24. dec. — Z 21. decembrom bil je odprt in po kolavdaciji zahvaljen novi občinski vodnjak tudi za Dol. Vojsčico; na Gor. Vojsčici godilo se je isto že pred par meseci. Oba vodnjaka sta zdaj končana in v rabi. Delo je mojstersko, krasno in trdno. Vodnjak na Dol. Vojsčici drži 1200 hl vode, na Gor. Vojsčici 1000 hl. Oba sta v kras in v ponos celi občini!

Načrt za ista napravil je nadinženir K. Oberst, ki je sam sem hodil in delo ogledoval. Prvi vodnjak delali so domači podvzetniki, drugi pa neka tuja oseba.

Za vse to se občina srčno zahvaljuje visoki c. kr. vladi, ki je v ta namen darovala 6000 K. Hvalo pa osobito izraža ista p. n. gospodu c. kr. okrajnemu glavarju sežanskemu, ki se je vsestranako potrudil za to podporo in delo, ter pomagal občini, da je prišla do te neprecenljive dobrote. Hvala in priznanje! Zraven visoke c. kr. vlado, naklonil je tudi deželni zalog občini 1500 kron. Občina se srčno zahvaljuje! Hvala tudi blagorodnemu gospodu, dež. poslancu I. Berbuču, ki je v dosego podpore veliko pripomogel!

Iz baške doline. — He, da bi videli naše „mlade“ liberalčke, kako izvrstno znajo zabavljati čez „Prim. List“ in druge katoliške liste. Seveda hvalijo pa na vse pretege tiste „svobodnjaške“ časopise, ki pravijo: liberalcem groš, klerikalcem knof. Toda ta pesem se je že postarala, zato jim je bilo treba si poiskati novih sredstev. Nu, na Grabovem so je izvrstno pogodili. Osnovali so si „Narodno čitalnico“, prav kakor pravi pesem: „Mogočen zbor so skupaj zbrali, da bi čitalnico snovali...“ Toda strašno. Med tem zborom je bil pomešan tudi zopern duh „klerikalizma“. Pomislite, ljudje božji, ljubljanski škof je bil poslal na ta imenitni zbor svoje „janičarje“, tako da se je zahtevalo poleg „Naroda“

tudi „Slovenec“; toda ta je predrag in še — „nazadnjašk“; zato se ga prosvitljenci bojijo kakor vrag križa. A najhujše še pride. Ko se je zahtevalo poleg treh iztisiv „Primorca“ še „Prim. List“, to vam je bil ogenj v strehi. Kmalu bi bil požar brez ognja, da jih ni rešil angelj jednakopravnosti, češ, da je liberalce ali klerikalec prav za prav vsejedno, ker hodijo vsi v jedne in iste cerkve in imajo vsi istega Boga. Po tem pojasnilu so se zadovoljili z izjavo, češ, da „Prim. List“ ni še za naše razmere. Iz gostilne, ki sliši na ime pri „Rutarju“ pa bo od zdaj naprej sijalo solnce svobode, omike in napredka. Tudi za ljudsko blagostanje je, kakor se sliši, dobro preskrbljeno, kajti Rutar ima polno klet in pa veliko blagajno.

Novice.

Za „Slovensko sirotišče“: P. n. gg. dr. Franc Pavletič, odvjetnik 10 K; Jakob Pirih 2 K; Franc Sobotič 50; Franc Jogar 20 v.

Bog vsem stotero poplačaj in nam obudi še mnogo dobrotnikov, da se v novem letu 1906 srečno približamo zaželjenemu cilju!

Dar. — Uprava „Prim. Lista“ je prejela za „Slov. Alojzijevisšče“ 10 K, katere je daroval vikarij v Vipolžah.

Za družino v. Valentina Vuga, člana „Slov. katol. delavskega društva v Gorici“ so darovali: Dr. Andrej Pavlica 2 K, Svitoslav Dugar 2 K, Anton Fon 1 K, Josip Kutin 60 v, „Krojaška zadruga“ 60 v, Anton Kuštrin 1 K, Karol Draščik 2 K, Ivan Gorjup 1 K, Ivan Bednařik 20 vin., Anton Breščak 1 K, Josip Gorjanc 40 vin., Katarina Novič 20 vin., Jakob Bratuš 40 vin., G. Likar 1 K, Ivan Andlovec 1 K, dr. Josip Dermastia 1 K, Marija Cej 30 vin., Anton Kraušič 1 K, Viktor Toffoli 1 K, Elvard Pavlin 44 vin., Peter Cotič 1 K, Zavrlanik v Solkanu 1 K, dr. Fran Oblak 1 K, Ignacij Saunig 1 K, Frana Leban 40 vin., Anton Koren 1 K, Josip Marušič 40 vin., Jernej Kopač 1 K, N. N. 1 K, Jakob Šuligoj 50 vin., N. N. 48 vin., Nekdo 2 K, Čigon Josip 60 vin., Krebelj Peter 30 vin.

Vsem izrekamo prav toplo zahvalo. Ob enem priporočamo osirotelo družino tudi drugim dobrotnikom in slovenskim rojakom.

Odbor

„Slov. katol. del. društva“.

Za božičnico otroškega vrta v Pevmi so darovali: Humar Janez, kurat 6 K; Miklus Angel, trgovec 5 K; Šuligoj Josip, krčmar 5 K; Konjedic Anton, trgovec 5 K; Giglič Gašper, trgovec 2 K; Brezigar Mihael, krčmar 1 K; Anton Fiegel, veleposesnik 4 K; Klanjšček Josip, posestnik 2 K 32 vin.; Grauner Anton, posestnik 3 K; Pintar Anton, posestnik 2 K; baronica Teufenbach 2 K; Primožič Katarina 1 K; Komavli Cilka 60 vin.; Alojzij Fogar, trgovec 10 K; županstvo v Pevmi 10 K; Elvard Prinčič, nadučitelj 1 K; Kerstnik Leopoldina, učiteljica 2 K. Naolje se darovali v blagu: „Krojaška zadruga“ več kosov blaga za dekliske obleke; Hedžet & Korotnik blago za dekliske obleke; Ferdinand Resen 6 volnenih šerp; Pregrad & Črnetič ducat žepnih rut in tkanino za obleke; Avrelj Bisail različno blago; Josip Medved lepo deško obleko; Pavlina Soidl 12 parov nogavic; Del Piero blago za obleke; Jernej Kopač škatljo sveč; Del Piero Cadol razno blago; Jakil Franc in Ivan Drafovka sta darovala veliko usnja za čevlje; baronica Tömel 9 spodnjih krilc, 50 parov nogavic in 36 parov zapestnic, in to vse njeno ročno delo.

Vsem cenjenim darovalcem Bog stotero povrni!

Podružnica sv. Cirila in Metoda v Gorici.

S Pečin. — „Cerkveno-stavbenemu in olepševalnemu društvu“ na Pečinah so dozdaj darovali sledeči gg.: Dr. Peter Laharnar, c. kr. dež. svetnik v Črnovicah 50 K; Ignacij Valentinčič, župnik v Renčah 10 K; Jožef Munih, trgovec pri Sv. Luciji 10 K; Matija Hvala, trgovec na Flapu 10 K; Bošt. Ozebek, c. kr. poštni upravitelj, na Slapu 5 K; Anton Jakončič, dež. poslanec v Gorici 3 K; I. Kokošar, župnik pri sv. Ignaciju v Gorici 2 K; B. Grča, župnik v Šempasu 3 K.

Bog vsem stotero povrni!

Odbor.

Novi odbor „Goriške Čitalnice“. — Na rednem občnem zboru „Goriške Čitalnice“, ki je bil v soboto zvečer, je

bil izvoljen ta-le odbor: Predsednik: deželnosodni svetnik g. Mihael Gabrijelčič; blagajnik: g. Ferdinand Delak, voditelj „Centralne Posojilnice“. Odborniki gg. dr. Dermastia, v. d. učitelj Mercina, prof. Fistravec, prof. Ipavec, prof. Vazzaz in prof. Lavrenčič; namestniki: gg. Kaučič, trgovec (mlajši), Kopač, trgovec in prof. dr. Papež.

Županstvo v Boveu je le-sem poslalo za tukajšne pogorelece nabranih milodarov 147 K 51 vin. V ta namen tudi preč. vikarijski urad v Vipolžah 10 K. Srčna hvala vsem Bog povrni! Županstvo Srpenica 23. decembra 1905 — Trebše, župan.

Volitev v pomnoženi okrajni šol. svet za goriško okolico. — V petek se je vršila v Gorici volitev osmih članov v pomnoženi okrajni šolski svet za goriško okolico. Izvoljeni so bili ti-le gospodje, in sicer: Lutman, župan v Št. Andrežu, ki je dobil 174 glasov; Skolaris, posestnik v Vipolžah s 169 glasovi; Bratuš, posestnik v Čepovanu s 190 glasovi; Savnig, veleposesnik v Biljah s 134; Vidmar, župan v Lokavcu s 171 glasovi; Konjedic, veleposesnik v Plaveh s 172 glasovi; Križnič, župan v Kanalu s 190 glasovi. Med rihemberškim županom gosp. Pavlico, ki je dobil pri prvi volitvi 88 glasov, in med črniškim županom, gosp. Kosovelom, ki je dobil pri prvi volitvi 47 glasov, je prišlo do ožje volitve, pri kateri je dobil večino glasov g. Kosovel.

V pljanosti je izgubl konja la voz. — Neki Ivan Bertolin, ki je doma iz Sovodenj je peljal v četrtak cement za železnico do Kanala. Prodno se je pa vrnil proti domu, se ga je nekoliko preveč nalezel in v takem stanju vračal se je z vozom proti Gorici. Pri Plaveh pa pade speč z voza, ter obleži ob cestnem jarku. Konja sta jo pa sama mahala naprej in sta srečno prispela na Travnik. Policija, videvši konja in voz brez voznika, ju vstavi ter potem odvede v neki hlev. Ne dolgo za tem pride Bertolin na policijo in naznani, da sta mu zmanjkala konja in voz. Na policiji so Bertolina dobro ošteli, potem so mu pa povedali za konja in za voz.

Podružnica slov. plan. društva v Cerklnem priredi dne 31. decembra 1905 članom in povabljenim „Silvestrov večer“ z bogato izbranim programom.

Oznanilo posestnikom. — Sadjarsko društvo v Kanalu ima za oddati 3800 sadnih dreves naslednjih vrst:

Jablane: beli zimski kalvil, velika kaselska reineta, ananas, šampanjska reineta, rumeni belesour; hruške: triumf de Vien, figovka (perofico), ostolanka; v tem so všteti tudi necepljeni divjaki. Cene so sledeče: 1. za jablane: za posestnike okraja I. vrste po 40 vin., II. vrste po 16 vin., III. vrste po 10 vin.; za posestnike izven okraja: I. vrste po 50 vin., II. vrste po 20 vin., III. vrste po 10 vin.; 2. za hruške: za posestnike okraja I. vrste 16 do 40 vin., II. vrste 16 do 20 vin.; za posestnike izven okraja I. vrste 25 do 50 vin., II. vrste 20 do 30 vin. Divjaki po kakovosti 4 do 6 vin. Ustanovniki dobijo brezplačno 6 dreves. Drevesa se bodo oddajala 2., 3. in 4. januarja 1906.

Zaprli so v nedeljo nekaga Gulinu Josipa, po domače „Babana“, ker je razsajal pri mitnici na Solkanski cesti.

Kurji tat ustreljen. — Na Dunaju je neki hišni posestnik ustrelil delavca Franca Baška, ko mu je prišel krast kokoši.

Dvajset milijonov ljudi brez služb. — Londonski čudak George Werring, ki je pričel svojo kariero s knjigovestvom, je dal generalu Boothi dvajset milijonov mark, da porabi to vsoto za ljudi, ki začasno nimajo službe.

Novl hrvatski list v Sarajevu — Z 2. januarjem l. 1906 izide v Sarajevu novi hrvatski list, pod imenom, „Hrvatski Daevnik“, ki bo izhajal vsaki dan, izven nedelje in praznikov.

Službe išče

priden in pošten mladenič, ki je zvršil kmetijsko šolo v Gorici z dobrim vspehom. Mladenič je lepega vedenja in vešč vsem kmetijskim predmetom, ter prost vojaščine.

Več se poizve pri upravnistvu tega lista.

Rojaki! Kupujte „Nar. kolek“.

Jak. Šuligoj

Uvar C. kv. drž. železnice
Gospoška ulica št. 25

Priporočam svojo zalogo raznovrstnih žepnih in stenskih nihalnih ur na zvon z donečim glasom za gostilne, kavarne, dvorane itd. po jako nizkih cenah. Vsako popravo izvrši hitro, dobro in po ceni. Za vsako uro 1-letna garancija. Cenike razpošilja brezplačno. Nadalje priporočam šivalne stroje najboljše vrste po tvorniških cenah, a ne kakor posredovalci.

eleavnica cerkvenih posod
cerkvenega orodja

Fr. Leban,

Gorica,

Magistratna ulica šte. 8.

Priporočam preč. duhovščini svojo delavnico cerkvenega orodja in cerkvenih posod, svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in prenavlja stare reči.

Ilustrirano razpošilja frank.

Lekarna

Cristofolletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice
s znamko sv. Antona Padovanskega.

(Varstvena znamka)

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice uredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. — Okrepé želodec, storé, da sagine v kratkem času omočica in životna lenost (mrtvost). Té kapljice tudi storé, da človek raje je.

Cena steklenici 60 vin.

Anton Kuštrin,

trgovec v Gorici
Gospoška ulica št. 25

priporočam častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Ceylon, Portoriko itd. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istrsko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Mljivecve prve in druge vrste, namreč ob 1/2 kila in od enega funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič. Žveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlina iz Kranja in iz Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

And. Fajt,

pek. izvedence Gorica
tekališče Fr. Josipa št. 2 (lastna hiša), in podružnica št. 20.

Izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejšega, kakor za nove maše in godove, kolače za birmance in poroke itd. Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji naročnikov. Ima in prodaja različne moke, fina peciva, fina vina in likerje po umerni ceni. Za Veliko noč posebno goriško pinco in potice itd.

Teod. Slabanja

zlatar, ulica Morelli št. 13.

Preč. duhovščini in slav. občinstvu se daje na znanje, da se prodajajo cerkv. posode po znižanih cenah. Izdeluje se vsakovrstne predmete iz srebra, alupke in medí po najnovejih vzorcih. Popravljajo se uže obrabljene cerkv. priprave, posrebrni in pozlačeni se z ognjem. Sprejemajo se tudi vsakovrstna dela v oljeliranju, v izrezljanju posamnik ork in monogramov itd. Ilustrovan cenik na zahtevo brezplačno. Zaboji pošiljne prosti.

Najzanesljiveje izvrševanje

pleskarstva

(slikarstva)

kakor izvrševanje napisov, slikanje sob in sploh vseh v to stroko spadajočih del izvršuje

Jos. Makovec

v Gorici, ulica Morelli št. 9
Specialist v imitaciji
na lesovju.

Peter Skerbic

Gorica

Riva Corno h. št. 13,
priporočam svojo zalogo piva iz prve slov. pivovarne

G. Auer-jevih dedičev

v Ljubljani.

Pivo je tako, da mu ni vsako enako. Zelodec ozdravi, otožnost odvzame, zdravega, veselega pivca naredi.

Karol Draščik,

pekovski mojster na Korni v Gorici odlikovan z častno diplomom najvišjega priznanja jubilejne razstave na Dunaju l. 1898. n v Gorici na razstavi l. 1900 s zlato svetlajo izvršuje naročila vsakovrstnega peciva tudi najfinejšega, za nove maše in godove kolače za birmo in poroke itd.

Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji gospodov naročnikov. — Priporočam se za nje svojim rojakom v mestu in na deželi najljubšeje.

Podpisani priporočam častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi svojo

prodajalno jestvin.

V zalogi imam kavo vseh vrst, različne moke iz Jochmannovega in Majdičevega mlina; dalje imam tudi razne tekočine n. pr. francoski konjak, pristni kranjski brinovec, domači tropinovec izvršten rum itd., Ciril Metodovo kavo, testenine Žnidaršič Valenčič itd.

JOSIP KUTIN

Semeniška ulica hiš. šte. 1.

Najboljše stiskalnice za vino

Stiskalnica za vino.

in OLJKE so naše stiskalnice „HERKUL“ najnovejšega in najboljšega sestava dvojnim in trojnimi pritiskalom; zajamčeno najbolje delovanje, ki prekaša vse druge stiskalnice; hidravlična stiskalnice, najbolje avtomatične patente „SYPHONIA“ ki delujejo same od sebe, ne da bi jih bilo treba goniti. Plugi, mlinci za grozdje, sadje in oljke. Robalnice za grozdje. Vinogradski plugi. Sušilnice za sadje in drugo vegetabilno, življensko in mineralno pridelko. Stiskalnice za seno, slamo itd. na roko. Mlatilnice za žito, čistilnice, ročotalnice. Slamo-roznice, ročni mlinci za žito v razni velikosti in vsi drugi stroji za poljedelstvo. Izdeluje in prodaja s jamstvom kot posebnost najnovejšo, izborne izdelano, kot najboljšo priporočano in odlikovano sestavi

Ph. Mayfart & Co

tovarna za poljedelstvo in vin-ke stroje na DUNAJU, II. Taborska št. 71.

Automat. škropilnica.

Odlikovani v vseh državah svet z nad 500 zlatimi in srebrnimi kolajnami. Ovečk s podobami in mnogostevilna pohvalna pisma. — Razprodajalec in zastopnik se iščejo povsod, kjer se nismo zasestepali.

Prosiva sahtevati listke!

Največja trgovna z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

Gorica v hiši Monta.

Priporočam stavbeni Cement, stavbne nositelje (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove amerikske blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva sahtevati listke!

Gorica, via Teatro 20.
Glediščna ulica.

Viktor Toffoli
velika zaloga oljkinega olja
iz najugodnejših krajev.

Jedilno 32 kr. liter, fino 36 kr., fineje 40 kr., bolje 44 kr., dalmatinsko 48 kr., istrijsko 56 kr., Corfu 56 kr., Bari 60 kr., Lucca 70 kr., Nizza 80 kr., Najfinejše 1 gld. liter.

Priporočam se preč. duhovščini in slav. cerkvenim oskrbnistvom.

Gorica, via Seminario 10.
Semeniška ulica.

Odlikovana svečarna
na paro
v GORICI

v ulici sv. Antona št. 7.

Priporočam preč duhovščini, cerkvenim oskrbnistvom, p. n. slavnemu občinstvu sveče iz pristnega čebelnega voska kg. a 4.90. Za pristnost jamčim z K 2000. Sveče za pogrebe, za božična drevesa, zavitke iz voska, med najfinejše vrste po jako nizki ceni.